

22. april 2009

Samlenotat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 5. april 2009

1. Økonomisk og finansiel situation *Side 2*
 - *Udveksling af synspunkter*

2. Kvalitet og holdbarhed af offentlige finanser *Side 7*
 - *Rådskonklusioner*

3. Fem år efter udvidelsen af EU *Side 11*
 - *Rådskonklusioner*

4. Dialog med tredjelande *Side 17*
 - *Udveksling af synspunkter*

5. Skat *Side 20*
 - a) Tobaksafgiftsdirektiverne *Side 21*
 - *Politisk enighed*
 - b) Meddelelse om god regningsførelse på skatteområdet *Side 22*
 - *Præsentation af Kommissionen*

6. Foreløbigt udkast til EU's budget for 2010 *Side 22*
 - *Præsentation af Kommissionen*

7. Eventuelt
 - *Offentlig drøftelse. Information om status for regulering af finansielle serviceydelser.*
 - a) Regulering af kreditvurderingsbureauer
 - b) Regulering af betaling i euro på tværs af landegrænser
 - c) Kapitalkravsdirektiv
 - d) E-penge direktiv
 - e) Solvency II direktiv

- Følgende underpunkter er ikke på dagsordenen til det kommende ECOFIN møde*

8. Kommissionens ændringsforslag nr. 4 til EU's budget for 2009 *Side 25*

SEC(2009) 496

9. Kommissionens ændringsforslag nr. 5 til EU's budget for 2009 *Side 26*

KOM(2009) 177

10. Forslag om ændring af forordning 332/2002 vedr. mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne *Side 27*

KOM(2009) 169

11. Finansiell assistance til Rumænien *Side 30*

Dagsordenspunkt 1: Økonomisk og finansiel situation

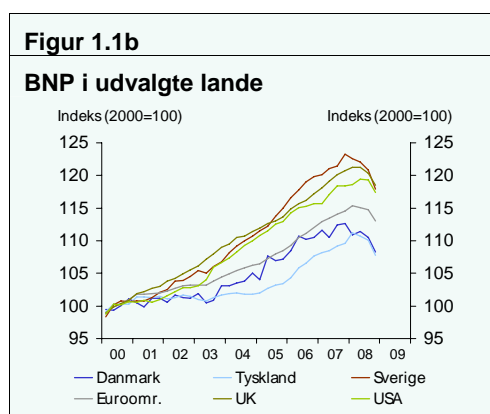
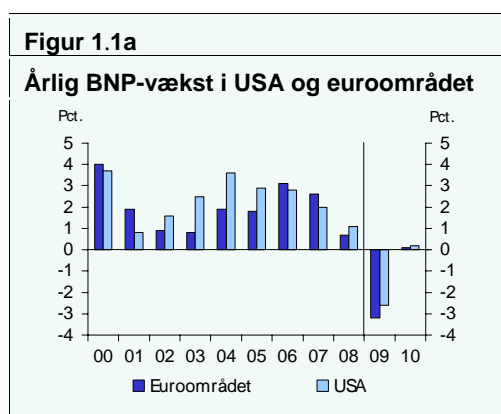
Resumé

Den globale økonomi befinder sig i en kraftig og verdensomspændende vækstnedgang efter en periode med relativt høj vækst i perioden 2004-07. Produktionen er faldet i næsten alle de industrialiserede lande det seneste halvår. Afdæmpningen har også spredt sig til emerging markets og udviklingslande. Vækstnedgangen afspejler blandt andet megen "negativ psykologi" og et negativt samspil mellem krisen i den finansielle sektor og realøkonomien, herunder som følge af en begrænset effekt – indtil nu – af ellers kraftige politikreaktioner bl.a. rettet mod at genetablere tilliden i det finansielle system. Der er imidlertid spæde tegn på at vækstnedgangen er ved at bunde ud.

Baggrund og indhold

Verdensøkonomien påvirkes i øjeblikket af en række modsatrettede kræfter, hvilket medfører en høj grad af usikkerhed om vækstudsigterne. På den ene side udspiller der sig en gensidig negativ påvirkning mellem negative nyheder fra finansverdenen og fra realøkonomien (de såkaldte feedback-loops), som blandt andet har resulteret i et kraftigt fald i verdenshandlen, og kraftige prisfald på bolig- og aktiemarkedene har reduceret husholdningernes formue. På den anden side udgår der kraftige vækstimpulser fra meget lempelig penge- og finanspolitik i mange lande. Kraftigt faldende råvarepriser siden sidste sommer og lavere kapacitetsudnyttelse som følge af den globale vækstafdæmpning har ført til en kraftig nedgang i inflationen, hvilket isoleret set bidrager til at holde en hånd under husholdningernes reale indkomster.

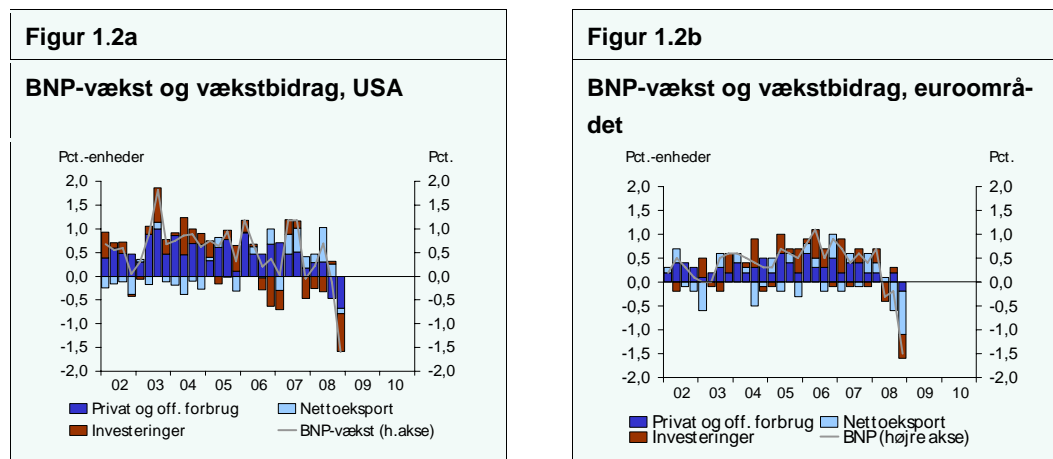
Ifølge IMF's for nyligt offentliggjorte skøn i forbindelse med G20 ministermødet medio marts ventes den globale vækst at blive negativ i 2009 (mellem $-1\frac{1}{2}$ og $-1\frac{1}{2}$ pct.). BNP ventes i 2009 at falde med ca. $2\frac{1}{2}$ pct. i USA og med ca. $3\frac{1}{4}$ pct. i euroområdet, mens BNP-væksten forventes at blive svag positiv i 2010, jf. figur 1.1a. Baseret på foreløbige signaler fra EU-kommissionen forventes EU's forårsprognose (offentliggøres i starten af maj) at ligge nogenlunde på linje med dette skøn.

Anm.: Skøn i figur 1.1a er fra IMF's notat til G20's ministermøde medio marts.

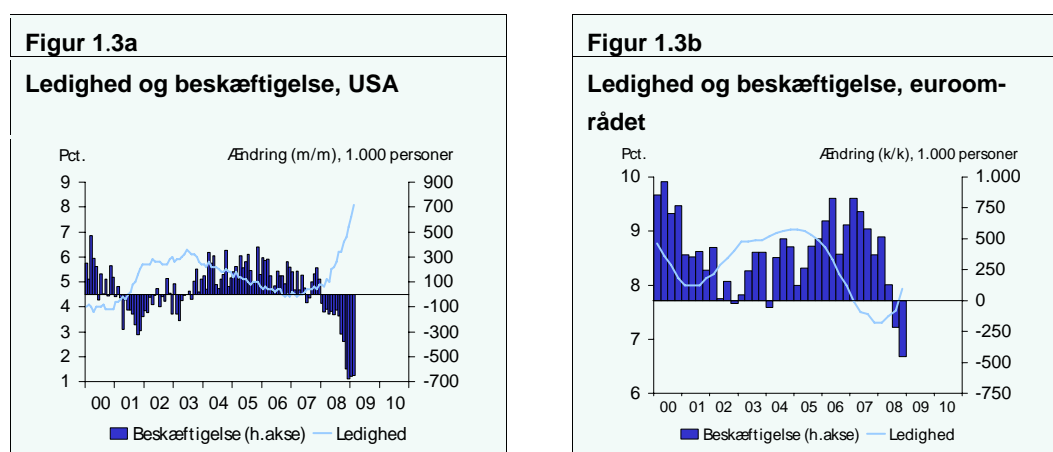
OECD præsenterede imidlertid et endnu mere negativt billede i sin interim rapport, der blev offentliggjort den 31. marts. OECD skønnede BNP-væksten i USA og euroområdet til omkring -4 pct. i 2009 (organisationernes skøn er samlet i den pessimistiske ende i forhold til konsensus-skøn fra den private sektor, som dog kan være påvirket af en vis forsinkelse).

BNP faldt i alle de store industrilandene i fjerde kvartal 2008, *jf. figur 1.1b*. I euroområdet, USA og Storbritannien faldt BNP med 1½ pct. (kvt./kvt.), i Danmark og Tyskland med 2 pct. og i Sverige med 2½ pct.

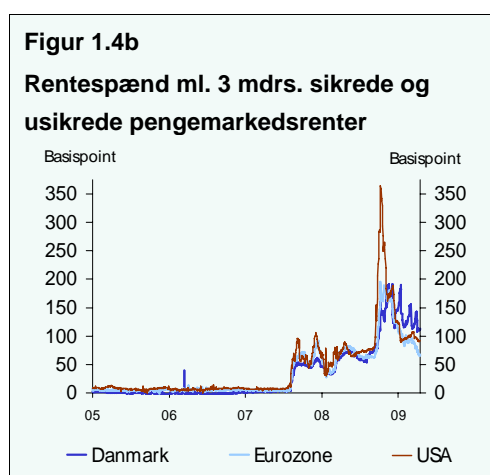
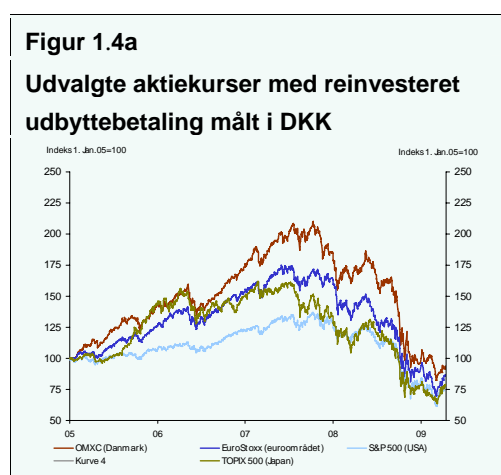
I lande som USA har produktionsnedgangen i stor grad været drevet af svigtende indenlandsk efterspørgsel, *jf. figur 1.2a*. I euroområdet har nedgangen i større grad været drevet af den eksterne efterspørgsel, *jf. figur 1.2b*. For eksempel har Tyskland med sin omfattende eksport af investeringsgoder og varige forbrugsgoder – to meget konjunkturfølsomme varegrupper – vist sig at være ekstra udsat for den aktuelle vækstafdæmpning på eksportmarkederne.

Ledighedsudviklingen er vendt og ledigheden stiger nu både i Europa og i USA, *jf. figur 1.3a og b*. Stigningen har været særlig kraftig i USA, mens der i euroområdet er stor forskel landene imellem. Ledigheden er steget relativt kraftigt i Irland og Spanien, mens der i de fleste andre lande har været forholdsvis begrænsede stigninger indtil nu.

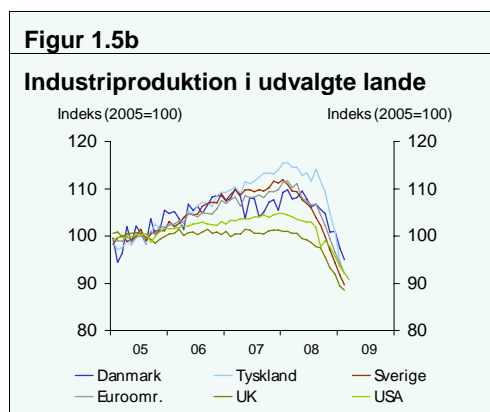
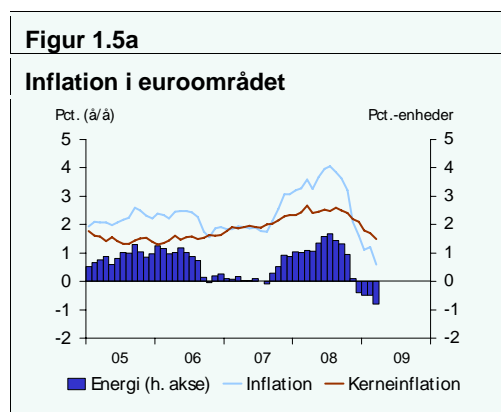
Note: Figur 1.3a er baseret på månedlige data, mens figur 1.3b er baseret på kvartalsvise data, idet der ikke foreligger månedlige data for beskæftigelsen i euroområdet.

Aktiemarkedene har været kraftigt påvirket af de vigende vækstudsigter og den finansielle uro, *jf. figur 1.4a*. Både det amerikanske og japanske aktieindeks befinder sig i øjeblikket på det laveste niveau siden 2003, mens det danske, europæiske og emerging markeds aktieindeks stadig ligger lidt højere i forhold til 2003- niveauet. I de seneste måneder er faldet i aktiekurserne fladet ud, og i den sidste måned har der været svage positive stigninger.

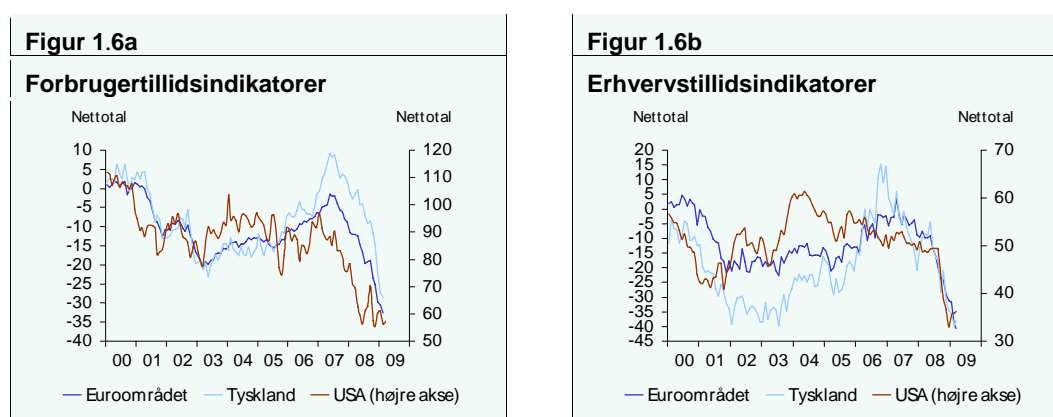
De mange finansielle hjælpepakker både internationalt og i Danmark er langsomt begyndt at forplante sig i lavere pengemarkedsrenter. Dermed er rentespændet mellem de usikrede og sikrede pengemarkedsrenter, der afspejler kredit og likviditetsrisikoen i markedet, blevet indsnævret noget, *jf. figur 1.4b*. Nationalbanken har gradvist indsnævret det pengepolitiske rentespænd til den Europæiske Centralbanks styringsrente til 0,75 pct.-enheder som følge af et mindsket pres på valutareserven, omend rentespændet fortsat ligger på et højt niveau. De finansielle markeder er stadig præget af betydelig nervøsitet og reagerer kraftigt på bl.a. nye nøgletal og de forskellige penge- og finanspolitiske tiltag.

Inflationen har været kraftigt aftagende efter de høje niveauer sidste sommer, *jf. figur 1.5a*. Inflationsudviklingen skyldes i stor grad de faldende råvarepriser, navnlig olieprisen, der er faldet med næsten $\frac{3}{4}$ siden det rekordhøje niveau i starten af juli sidste år. De seneste måneder har der også været tegn på lavere *kerneinflation* (forbrugerprisstigninger rensset for priser på energi og uforarbejdede fødevarer). Den faldende kerneinflation skal formentlig blandt andet ses i lyset af den internationale vækstafdæmpning.

Anm.: ”Energi” i figur 1.5a måler bidraget til inflationen fra energikomponenten i forbrugerprisindekset.

Indikationer fra første kvartal peger på fortsatte fald i BNP i flere lande. Faldene i industriproduktionen er f.eks. fortsat i årets første måneder, *jf. figur 1.5b*. Forbruger- og erhvervstillidsindikatorerne er faldet kraftigt i mange lande og ligger i dag på meget lave niveauer. De kraftige fald skyldes blandt andet formuetab som følge af de store prisfald på bolig- og aktiemarkedet, og formentlig også meget kraftig mediedækning af krisen. De lave niveauer på tillidsindikatorerne peger umiddelbart ikke på en nært forestående vending i privatforbruget og investeringerne, *jf. figur 1.6a og b*. De seneste par måneder har der imidlertid været tegn på en vis stabilisering i erhvervstillidsindikatorerne og forventningerne til fremtiden er steget i enkelte opgørelser.

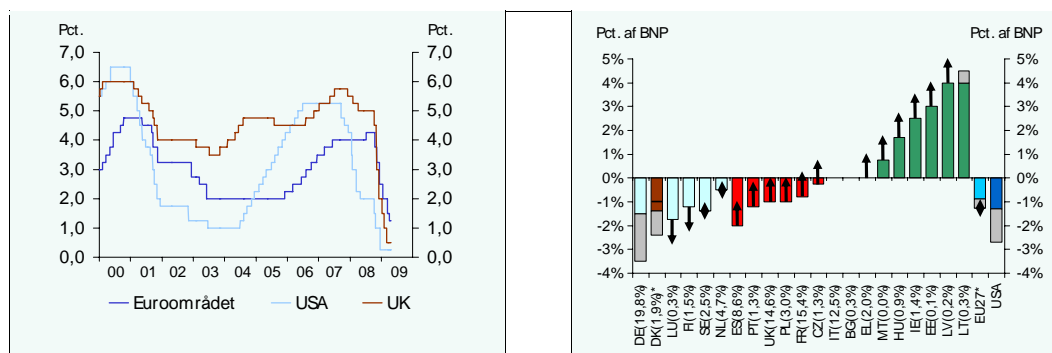
Anm.: Forbruger- og erhvervstillid er målt med DG ECFIN's tillidsindikatorer for Euroområdet og Tyskland. For USA er forbrugertilliden målt med Michigan-indikatoren og erhvervstilliden med ISM-indekset for fremstillingssektoren.

Penge- og finanspolitikken er lempet kraftigt i en række lande i 2009 for at sætte gang i økonomien, og USA og enkelte EU-lande, herunder Danmark og Tyskland, planlægger yderligere lempelser i 2010, *jf. figur 1.7a og b*. Der har imidlertid været et stort finansieringsbehov knyttet til tiltagene, og det er af stor betydning at forstærke tilliden til især finanspolitikken. Blandt andet for at undgå stærke rentereaktioner er det helt centralt, at de finanspolitiske pakker er velforankrede i en troværdig finanspolitik, der er holdbar på længere sigt. Virkningen af disse tiltag på økonomien vil slå igennem med forsinkelser.

Centralbankerne i blandt andet USA, Storbritannien og Japan har iværksat såkaldt ”kvantitative lempelser”, dvs. køb af obligationer for at forøge likviditeten i markedet og reducere rentespændet mellem virksomheds- eller realkreditobligationer og statspapirer.

Figur 1.7a
Pengepolitiske renter

Figur 1.7b
Active finanspolitiske lempelser i EU-landene og USA i 2009 og 2010

Anm.: Figur 1.b: Landenes andel af EU27's BNP i 2009 er angivet i parentes. Pilene angiver om landet planlægger at lempe (pil ned) eller stramme (pil op) finanspolitikken i 2010.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Høring

Ikke relevant.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter tæt dialog om den økonomiske udvikling og de økonomiske og politiske konsekvenser heraf.

Andre landes holdninger

Det ventes at de øvrige EU-lande ligeledes støtter tæt dialog vedrørende den økonomiske udvikling og de økonomiske og politiske konsekvenser heraf.

Dagsordenspunkt 2: Kvalitet og holdbarhed af offentlige finanser

Resumé

Kommissionen og det økonomisk-politiske udvalg (EPC) offentliggjorde den 20. april en rapport om de budgetmæssige udfordringer ved en aldrende befolkning ("Ageing Report 2009"). Rapporten understreger behovet for at sikre holdbarheden af de offentlige finanser, som sammen med den aktuelle økonomiske krise fordrer en fortsat fremdrift i reformdagsordenen i EU, ikke mindst hvad angår øget beskæftigelse og reformer af pensions- og sundhedssystemer. Den aktuelle krise understreger også behovet for at sikre kvalitet og effektivitet i de offentlige udgifter, og en fortsættelse af arbejdet med mere systematisk fokus på dette hensyn i vurderingen af medlemslandenes økonomiske politikker.

Baggrund

Det økonomisk-politiske udvalg (EPC) og Kommissionen fremlagde den 20. april 2009 en opdateret rapport om de budgetmæssige udfordringer ved en aldrende befolkning ("Ageing Report 2009"). Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe under EPC og opdaterer en tidligere rapport fra arbejdsgruppen (2006). Kommissionen offentliggjorde samtidig med rapporten en meddelelse med det budskab, at udfordringerne for de offentlige finanser af en aldrende befolkning ikke er blevet mindre som følge af den aktuelle krise, hvilket understreger behovet for fortsat fremdrift i reformdagsordenen i EU.

Uafhængigt heraf har Kommissionen og EPC løbende arbejdet med analyser af kvaliteten af de offentlige finanser, som omfatter både spørgsmål om, hvordan der skabes mest mulig effekt af offentlige udgifter, og spørgsmål om styring og kontrol med offentlige udgifter. Senest har en arbejdsgruppe under EPC fremlagt analyser specifikt vedr. kvaliteten af offentlige udgifter til forskning og udvikling samt drøftet, hvorledes indikatorer for kvaliteten af de offentlige finanser generelt kan inddrages fremover i den løbende overvågning og koordinering af medlemslandenes økonomiske politik.

Rådet forventes at vedtage ét sæt konklusioner, der dækker begge emner.

Indhold

Rapporten om aldring indeholder en fremskrivning af alle 27 medlemslandes offentlige finanser til år 2060. Fremskrivningen bygger på en række antagelser vedr. den demografiske og makro-økonomiske udvikling.

Rapporten forudser et demografisk betinget fald i den gennemsnitlige potentielle vækst i BNP med mere end 1 pct. i løbet af fremskrivningsperioden. Desuden forudses en stigning i de aldersbetingede offentlige udgifter til pensioner, sundhed og ældrepleje med i gennemsnit 4,7 pct. af BNP. Knap halvdelen af udgiftsstigningen skyldes øgede udgifter til pension, dog med store variationer mellem landene afhængigt af deres fremskridt med pensionsreformer.

Danmark ligger således bedre end gennemsnittet med en forventet stigning i de aldersbetingede offentlige udgifter på i alt 2,6 pct. af BNP i fremskrivningsperioden, primært grundet øgede udgifter til sundhed og ældrepleje, mens bidraget fra udgifter til pension er meget begrænset, hvilket skal ses i lyset af Velfærdsaftalen fra 2006, som indeholdt en forhøjelse af folkepensionsalderen fra 65 til 67 år fra 2024-2027 samt efterfølgende indeksering med forventet levetid.

Det er hensigten, at rapportens fremskrivninger for de enkelte lande skal indgå i vurderingen af medlemslandenes mellemfristede finanspolitiske målsætninger (de såkaldte MTO'er), når medlemslandene næste gang skal fremlægge opdaterede nationale konvergens- og stabilitetsprogrammer i efteråret 2009. Til det formål skal Kommissionen hurtigst muligt levere en endelig model for indregningen af de demografiske byrder i de mellemfristede målsætninger.

For så vidt angår EPC's arbejde med kvaliteten af de offentlige finanser har man tidligere på ECOFIN drøftet finanspolitiske regler og rammer samt effektivitet i offentlige udgifter til sociale overførsler og uddannelse. De aktuelle drøftelser om effektiviteten i offentlige udgifter til forskning og udvikling er ikke afsluttet, og forventes at blive forelagt på et senere ECOFIN-møde.

Et af formålene med arbejdet med kvalitet af de offentlige finanser er desuden at bidrage til en mere konsistent vurdering heraf i medlemslandenes stabilitets- og konvergensprogrammer samt nationale reformprogrammer, men mere præcise forslag hertil forventes ligeledes først at blive fremlagt på et senere ECOFIN-møde.

Udkastet til rådskonklusioner

Det forventes, at rådet vil vedtage konklusioner med følgende hovedindhold:

- Rådet tilslutter sig rapporten om de budgetmæssige udfordringer ved en aldrende befolkning og støtter budskabet i Kommissionens meddelelse om fortsat fokus på strukturelle reformer, herunder gennem fortsat fokus på at reducere gælden, øge beskæftigelsen og reformere pensions- og sundhedssystemerne.
- I lyset af rapportens konklusioner og den økonomiske krise anmoder Rådet EPC og Kommissionen om fortsat at overvåge holdbarheden af de offentlige finanser nøje, og beder EPC om at opdatere sin rapport igen i efteråret 2012 eller tidligere, hvis det vurderes nødvendigt.
- Rådet imødeser som allerede aftalt, at Kommissionen og det økonomiske og finansielle udvalg (EFC) fremlægger en endelig model for indregningen af de demografiske byrder i de mellemfristede målsætninger forud for opdateringen af de nationale stabilitets- og konvergensprogrammer i efteråret.
- Rådet understreger den øgede betydning af at sikre kvaliteten af de offentlige finanser som følge af den økonomiske krise. På den baggrund anmodes EPC og Kommissionen om at overveje, hvorledes dette hensyn kan indarbejdes i Lissabon-strategien efter 2010. Desuden understreges vigtigheden af en konsistent afrapportering om kvaliteten af de offentlige finanser i både stabilitets- og konvergensprogrammerne og de nationale reformprogrammer.
- Rådet bifalder fremskridtene med at måle effektiviteten af offentlige udgifter til forskning og udvikling og anmoder EPC og Kommissionen om at arbejde videre med en mere integreret tilgang vedrørende effektiviteten af offentlige udgifter til forskning og udvikling, uddannelse og innovation.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning*Dansk holdning*

Danmark kan generelt støtte udkastet til rådskonklusioner.

Danmark lægger vægt på, at vurderingen af holdbarheden af medlemslandenes offentlige finanser og deres mellemfristede finanspolitiske målsætninger i videst muligt omfang tager højde for de udfordringer, som kan forudses og forventes som følgende af den aldrende befolkning, og som fremgår af rapporten. Den økonomiske krise gør det endnu vigtigere at skabe tillid til, at landene håndterer de langsigtede udfordringer i deres offentlige finanser, idet det ellers kan hæmme landenes handlemuligheder i den aktuelle situation.

Danmark lægger således stor vægt på, at de demografisk betingede byrder for de offentlige finanser indarbejdes i beregningen af landenes mellemfristede målsætninger.

Danmark støtter desuden arbejdet med at sikre kvaliteten af de offentlige finanser, herunder navnlig behovet for at sikre mere systematisk fokus på effektiviteten af de offentlige udgifter og de finanspolitiske regler og rammer, når medlemslandenes økonomiske politik vurderes i stabilitets- og konvergensprogrammer hhv. nationale reformprogrammer.

Andre landes holdning

De fleste lande forventes at tilslutte sig rapporten om aldring, og principielt om behovet for at lade dennes konklusioner afspejle i den kommende vurdering af holdbarhed og mellemfristede mål for de offentlige finanser. Nogle lande henviser imidlertid til, at den aktuelle krise gør det vanskeligt at vurdere holdbarhed og målsætninger, før krisen er overstået. Man kan heller ikke udelukke, at enkeltlande vil fremføre specifikke forbehold for rapportens betydning for den konkrete vurdering i deres eget tilfælde.

For så vidt angår spørgsmålet om kvaliteten af offentlige finanser kan der forventes uenighed om at lade dette hensyn indgå med større vægt i vurderingen af med-

lemslandenes økonomiske politik, bl.a. formentlig som følge af modstand mod at åbne op for anbefalinger vedrørende sammensætningen af landenes offentlige udgifter eller eksempelvis arbejdsdelingen mellem forskellige niveauer i den offentlige administration, som kan være særligt politisk følsomt.

Dagsordenspunkt 3: Fem år efter udvidelse af EU

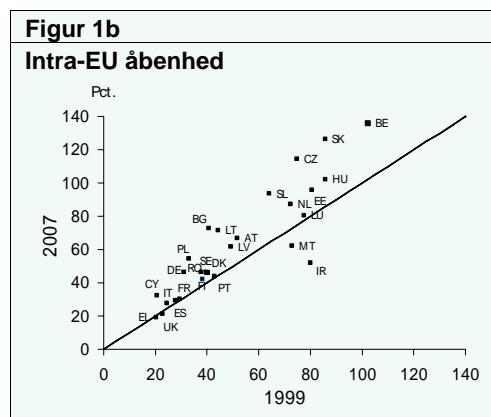
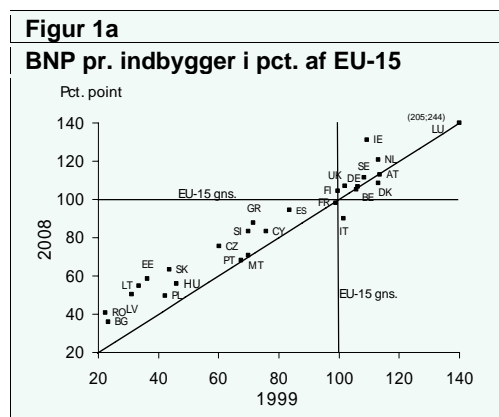
Resumé

Det er nu fem år siden den største udvidelse af EU fandt sted, hvor 10 nye lande (Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet) blev optaget i EU. Siden er Bulgarien og Rumænien kommet ind i EU i 2007. Her fem år efter vurderer Kommissionen i sin rapport, "fem år med et udvidet EU", at udvidelsen har været en succes. I de seneste år er der imidlertid opstået, også nye udfordringer for de nye medlemslande, bl.a. i lyset af den finansielle krise, som stiller større krav til landenes makroøkonomiske politik, og lande der aktuelt har behov for bistand, støttes via de faciliteter som EU stiller til rådighed, herunder betalingsbalancefaciliteten.

Baggrund og indhold

Udviklingen i udvalgte makroøkonomiske nøgletal

I optagelsesprocessen havde de nye medlemslande først og fremmest fordel af at blive en del af i EU's strukturelle og finansielle institutioner, herunder det indre marked og forskellige støtteprogrammer, der gav landene et solidt fundament for real og nominel konvergens. De nye medlemslandes gennemsnitlige købekraftsjusteret BNP pr. indbygger er steget fra 39 pct. af de gamle medlemslandes gennemsnit i 1999 til 52 pct. i 2008¹, jf. figur 1a. Indsnævringen af indkomstgabet mellem de nye og gamle medlemslande er sket i takt med, at de nye landes gennemsnitlige reale BNP vækst er steget fra 3,4 pct. i perioden 1999-2003 til 5,6 pct. i perioden 2004-2008². Til sammenligning har de gamle medlemslandes gennemsnitlige reale BNP vækst været 2,2 pct. både før og efter de nye landes medlemskab.

Kilde: Eurostat.

Anm.: BNP pr. indbygger er justeret for købekraft. Åbenhed (openness) er beregnet som den samlede handel (eksport og import) i pct. af BNP.

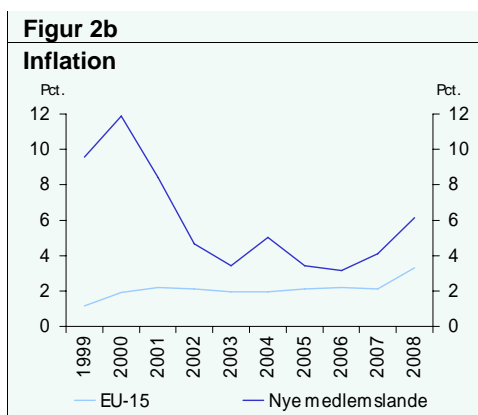
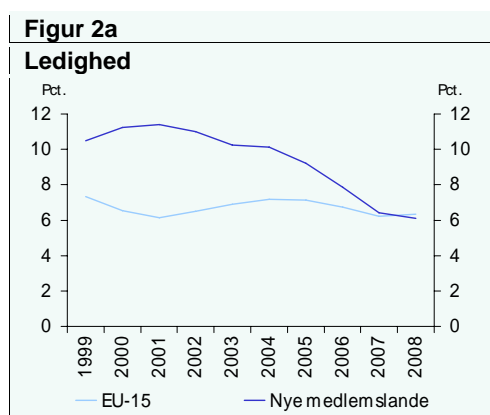
De nye medlemslande har samtidig udbygget deres samlede handel indenfor EU, jf. figur 1b, som i gennemsnit er steget fra 52,6 pct. af BNP i perioden 1999-2003 til 66,2 pct. i perioden 2004-2008, mens de gamle medlemslandes samlede handel i gennemsnit er steget fra 32,0 pct. af BNP i perioden 1999-2003 til 34,4 pct. i perioden 2004-2008.

Den gennemsnitlige ledighed i de nye medlemslande er faldet siden medlemskabet af EU, fra 12,7 pct. i perioden fra 1999-2003 til 9,9 pct. i perioden 2004-2008. I de

¹ De nye medlemslandes gennemsnitlige BNP pr. indbygger er beregnet som et vægtet gennemsnit, hvor landenes befolkningsstørrelse er benyttet som vægte.

² Kilde: AMECO. Vægtet gennemsnit, hvor landenes BNP i mio. euro er benyttet som vægte.

seneste to år har de nye medlemslandes ledighed nærmet sig de gamle EU landes gennemsnitlige ledighed, jf. figur 2a.

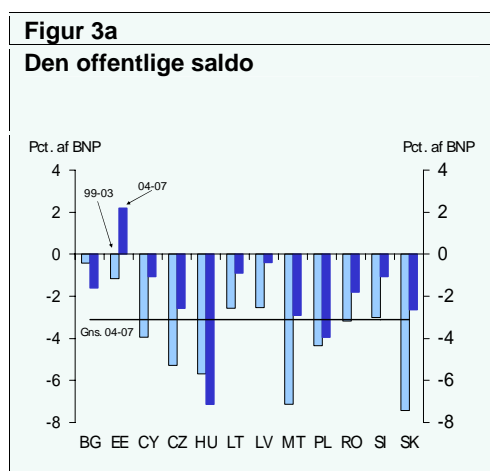

Kilde: Eurostat og AMECO

Anm.: Ved beregning af den gennemsnitlige ledighed for de nye medlemslande er landenes befolkningsstørrelse benyttet som vægte, mens landenes BNP i mio. euro er benyttet som vægte til udregningen af de nye medlemslandes gennemsnitlige inflation.

De nye medlemslande har udover real konvergens også oplevet en nominal konvergens, som bl.a. ses ved, at landenes gennemsnitlige inflation er faldet fra 7,6 pct. i perioden 1999-2003 til 3,9 pct. i perioden 2004-2007. I 2008 steg inflationen til 6,1 pct., jf. figur 2b, pga. højere oliepriser, overophedning mv. Inflationen blandt de nye medlemslande varierer imidlertid meget. Cypern, Malta, Slovenien og Slovakiet har haft relativt lave inflationsrater og allerede kvalificeret til og optaget i euroen.

Efter de 12 lande blev optaget i EU i 2004/07 har landene nedbragt de offentlige underskud indtil den finansielle krise forværrede de offentlige finanser mærkbart. I gennemsnit har de nye medlemslande mindsket det offentlige budgetunderskud fra knap 3,4 pct. af BNP i 1999 til 1,9 pct. af BNP i 2007³, jf. figur 3a, mens den gennemsnitlige offentlige gæld er faldet fra 38,5 pct. af BNP i 1999 til 31,3 pct. af BNP i 2007⁴.

Kilde: Eurostat og AMECO.

³ Kilde: AMECO. Gennemsnittet er vægtet med landenes BNP i mio. euro.

⁴ Kilde: Eurostat. Gennemsnittet er vægtet med landenes BNP i mio. euro.

Optagelsen i EU har gjort landene mere attraktive for udenlandske investorer og virksomheder. Andelen af investeringer fra de gamle EU-lande (Foreign Direct Investments, FDI) til de nye medlemslande er steget fra 3,3 pct. af BNP i perioden 1999-2003 til 5,0 pct. af BNP i perioden 2004-2007, jf. figur 3b, hvilket skal ses i forhold til, at FDI i pct. af BNP indenfor EU-15 er faldet over de to perioder.

Udviklingen i FDI har medvirket til øget produktion og eksport og har indirekte ført til positive spill-over effekter, der har øget de indenlandske virksomheders konkurrenceevne bl.a. via øget teknologiske fremskridt samt forbedret produkt-kvalitet. Produktivitetsevnerne i de nye medlemslande har været betydelige. Ifølge Kommissionens rapport steg de nye medlemslandes relative produktivitet med 19 pct. mellem 2000 og 2007, hvilket dog skal ses i forhold til, at landenes relative arbejdsomkostninger steget med 55 pct. i samme periode.

Fordele for de gamle medlemslande

Migrationer fra de nye medlemslande til de gamle medlemslande er steget fra omkring 1,6 millioner i slutningen af 2003 til 3,6 millioner. Det har bidraget til at udjævne udsving i arbejdskraftefterspørgslen samt dæmpe flaskehalsproblemer, og arbejdskraftbevægelserne har bidraget til at sikre et velfungerende indre marked i EU. Den udenlandske arbejdskraft kan også ses som en buffer, idet den arbejdskraft typisk har en løsere tilknytning til værtslandets arbejdsmarked.

Udvidelsen af det indre marked har også øget de gamle medlemslandes eksport- og investeringsmuligheder. Samlet set er de gamle medlemslandes eksport til de nye medlemslande steget til ca. 7,5 pct. af deres samlede eksport i 2007 i forhold til 4,8 pct. for ti år siden. Udvidelsen af EU har også gavnet forbrugerne i de gamle EU-lande, der har fået adgang til flere og billigere varer i de nye medlemslande.

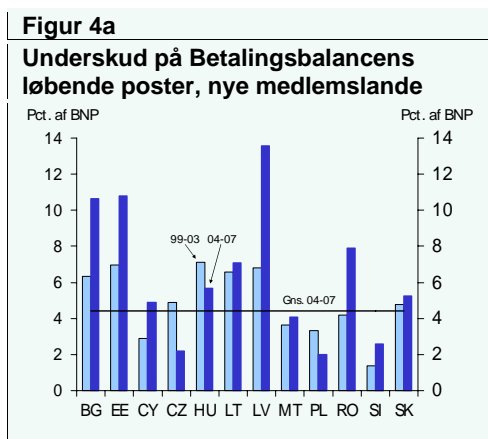
Endelig har et udvidet EU øget sin vægt i den globale sammenhæng, hvor EU tegner sig for over 30 pct. af verdens BNP og over 17 pct. af verdenshandlen. Det udvidet EU vil derfor have større vægt, for så vidt angår spørgsmål om bl.a. verdensøkonomien og klimaændringer.

Udfordringer for medlemslandene

EU-udvidelsen har også stillet de nye medlemslande overfor en række udfordringer i takt med, at de skulle tilpasse sig nye økonomiske forudsætninger. Den finansielle integration har bl.a. givet de nye medlemslandes adgang til EU's fuldt fungerende kapitalmarkeder, og givet forbruger og virksomheder adgang til billigere lånemuligheder, som i takt med catching-up processen har medvirket til at finansiere en stor vækst i den indenlandske efterspørgsel, der har bidraget til overophedning i de nye medlemslande. I perioden 2004-2008 havde den indenlandske efterspørgsel i gennemsnit for de nye medlemslande et vækstbidrag på 6,4 pct. af den reale BNP vækst på 5,6 pct. (negativt vækstbidrag fra nettoeksporten på 0,8 pct.). Det var primært de tre Baltiske lande samt Rumænien og Bulgarien, der var præget af overophedning.

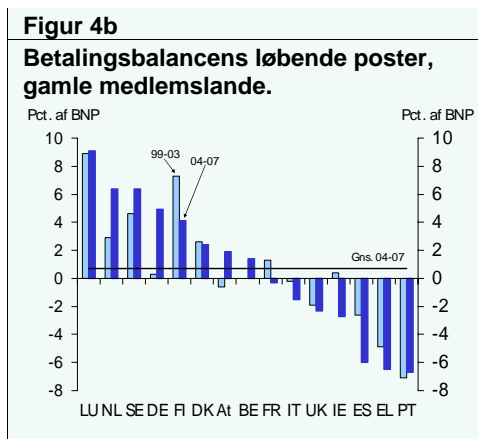
Det overordnede indtryk er, at ubalancerne i de nye medlemslande er vokset i de seneste år, hvilket bl.a. kommer til udtryk i at landenes gennemsnitlige underskud

på betalingsbalancens løbende poster generelt har været meget højt, og for de ovenfor nævnte lande har været ekstraordinært højt, jf. figur 4a. Betalingsbalanceunderskuddene skyldes altovervejende et opsparingsunderskud i den private sektor. Det er bl.a. tilstrømningen af udenlandsk kapital, der har gældsat den private sektor.

Kilde: Eurostat.

Anm.: Eurostat har ikke tal for betalingsbalancen for Belgien før 2005, Luxembourg før 2002, Cypern før 2001, og Polen før 2000.

Omvendt har tallene for den offentlige sektors saldo umiddelbart set pæne ud, med små underskud eller overskud, men når den reale BNP vækst fra 2004-2007 var 5,8 pct. i gennemsnit for de nye medlemslande, så har konsolideringsprocessen ikke været stærk nok. Letland og Litauen er eksempler på at finanspolitikken burde have spillet en større modcyklisk rolle, i lyset af høje reale BNP vækstrater på hhv. 10,5 og 8,0 pct. i perioden 2004-2007 og meget store betalingsbalanceunderskud, jf. figur 4a. Det er nu medvirkende til at gøre mange af de nye medlemslande mere sårbare efter udbruddet af den finansielle krise, hvor værdiskabelsen i den private sektor er begrænset. En af de store udfordringer for de nye medlemslande er derfor, at øge stabiliteten på det finansielle område, som er blevet yderligere forringet under krisen.

Det er imidlertid ikke kun blandt de nye medlemslande, at der har været ubalanceret vækst i perioden fra 2004-2007. Irland, Spanien og Grækenland har (bortset fra Luxembourg) haft de højeste reale BNP vækstrater i EU-15 på hhv. 5,7, 3,6 og 4,1 pct. i perioden 2004-2007, men har også været karakteriseret af forholdsmæssigt store betalingsbalanceunderskud, jf. figur 4b.

Det peger samlet set på, at EU's ramme for overvågning af landenes økonomiske politik nok har leveret de rigtige anbefalinger, men ikke i tilstrækkelig grad har haft gennemslagskraft til at se dem implementeret i konkret politik. I fremtiden står de nye medlemslande overfor mange af de samme strukturelle udfordringer, som de gamle medlemslande, men der er fortsat områder, som bl.a. på de mikroøkonomiske områder, hvor de nye medlemslande klarer sig dårligere end EU-15. For så vidt angår de finansielle udfordringer, står mange af de nye medlemslande ligesom et flertal af de gamle medlemslande aktuelt overfor udfordringerne med at overholde kravene i Stabilitets- og Vækstpagten i kølevandet på den finansielle krise. Det betyder at mange EU-lande skal indgå i proceduren for uforholdsmæs-

sigt store underskud, for at sikre konsolideringen af de offentlige finanser i fremtiden.

Rådskonklusioner

Rådet byder Kommissionens rapport ”fem år med et udvidet EU” velkommen og er enig i den overordnede vurdering af EU-udvidelsen. Rådet ligger vægt på at 2004/2007 udvidelsen af EU repræsenterer en historisk forening af Europa og har økonomisk set været en succes for hele EU, der har forhøjet levestandarden og ført til højere vækst og samtidig fremmet handel, investeringer, beskæftigelsesmuligheder samt finansiell integration. Rådet understreger at udvidelsen har hjulpet EU's økonomi som helhed til at klare sig i gennem den finansielle og økonomiske krise såvel som at ruste EU til at klare udfordringerne med globalisering. De seneste udvidelser af Euroområdet, har forstærket den makroøkonomiske stabilitet og yderligere fremmet udviklingen af strukturelle reformer i de fire nye eurolande.

Rådet ligger vægt på at den nuværende finansielle og økonomiske krise bekræfter vigtigheden af sund makroøkonomisk og struktur-politik i de nye medlemslande, herunder det indre marked, Stabilitets- og vækstpacten samt Lissabon strategien. Erfaringerne fra udvidelsen fremhæver at den finansielle sektor spiller en vigtig rolle i konvergensprocessen og, at der er behov for mere finansielt tilsyn på tværs af landegrænser. I nogle af de nye medlemslande har skrøbelige fundament, svag indenlandsk politik og opbygningen af ubalancer gjort landene mere sårbare for eksterne chok. I det henseende fremhæver Rådet, at det er nødvendigt at fortsætte implementeringen af EU's politiske rammer og sikre passende og effektiv multilateral tilsyn og økonomiske koordination på EU-niveau.

Endvidere gør Rådet opmærksom på at de tilbageværende barrierer på det indre marked bør takles således at protektionistiske tendenser bremses. Rådet understreger også at reformer i overensstemmelse med Lissabon strategien er vigtige for at støtte den økonomiske genopbygning.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Ingen statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Høring

Ikke relevant.

Holdning*Dansk holdning*

Regeringen kan generelt støtte udkastet til Rådskonklusioner. I lyset af store betalingsbalanceunderskud og deraf større økonomiske problemer i forbindelse med krisen i nogle EU-lande støttes det, at der fremover gøres en forstærket indsats for at øge effektiviteten af overvågningen af EU-landenes økonomiske politik.

Andre landes holdninger

Det ventes at de øvrige lande støtter udkastet til rådskonklusioner.

Dagsordenspunkt 4: Dialog med tredjelande

Resumé

ECOFIN skal, den 5. maj, have en drøftelse med EU kandidatlandene Kroatien, Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (FYROM) og Tyrkiet, om deres fremskridt i forhold til økonomiske og strukturel konvergens ift. kriterierne for EU medlemskab. Diskussionen med Kroatien og FYROM vil tage udgangspunkt i EFC's evaluering af landenes førtiltrædelsesprogram, mens diskussionen med Tyrkiet vil blive af uformel karakter, idet Tyrkiet ikke har leveret sit førtiltrædelsesprogram tids nok til at gennemføre en evaluering af det.

Baggrund

I november 2000 besluttede ECOFIN at afholde regelmæssige dialoger med EU kandidatlande om deres økonomiske og strukturelle politik for at bidrage til deres optagelsesproces i EU. Disse dialoger finder jævnligt sted med deltagelse af EU's og kandidatlandenes finansministre, Kommissionen, ECB samt kandidatlandenes centralbanker. På ECOFIN den 5. maj 2009 skal der afholdes dialoger med Kroatien, Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Tyrkiet.

Som grundlag for dialogerne ligger EFC's evaluering af kandidatlandenes førtiltrædelsesprogrammer (Pre-accession Economic Programme (PEP)). Tyrkiet har ikke fremlagt deres program tidsnok til at et formelt grundlag foreligger, men det vurderes at en diskussion af uformel karakter vil blive afholdt med Tyrkiet.

Indhold

ECOFIN ventes generelt at anerkende kandidatlandenes fremskridt men notere, at forudsætningerne angående den økonomiske udvikling, som programmerne bygger på, ikke længere kan anses for realistiske. Følgende landespecifikke anbefalinger forventes vedtaget af ministrene i form af rådskonklusioner:

Kroatien

Programmet præsenterer en velspecificeret og konsistent makroøkonomisk plan. Den umiddelbare risiko for programmets nøglemålsætninger er, at effekterne af den finansielle krise endnu er uklare og givetvis vil være større end forudset i programmet.

Programmet indeholder en passende plan for konsolidering af de offentlige finanser. Den angivne målsætning for niveauet af den finanspolitiske stramning er dog i den lave ende, og målsætningens troværdighed ville øges hvis programmet indeholdt flere forslag til konkrete tiltag. De offentlige finanser er følsomme overfor den faktiske økonomiske udvikling, og der er risiko for, at programmets målsætninger for de offentlige finanser ikke vil kunne nås uden kraftige og øjeblikkelige finanspolitiske konsoliderende tiltag.

Programmet specificerer desuden en række strukturelle initiativer inden for bl.a. arbejdsmarkedet, landbrugssektoren, uddannelse og offentlig administration. Der savnes dog yderligere reformer for at forbedre klimaet for forretningsdrivende, samtidig med at listen over reformer muligvis ikke er tilstrækkelige til at møde de kommende udfordringer.

Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

Som det er tilfældet med Kroatien, vurderes det makroøkonomiske scenarium ikke som et realistisk pejlemærke for programmet, da de benyttede antagelser er overoptimistiske. Desuden besværliggøres analysen af mangel på pålidelige og konsistente data.

Den finanspolitiske plan i programmet involverer en moderat finanspolitisk ekspansion, hovedsagligt igennem skattelettelser. Der forventes et underskud på de offentlige finanser på 2,8 pct. af BNP i 2009, hvilket er baseret på de noget optimistiske vækstforventninger. Der er derfor stor risiko for, at det offentlige underskud vil blive større end beskrevet i programmet, og da mulighederne for at skaffe international likviditet er knappe, ligesom de indenlandske muligheder for finansiering af underskuddet er begrænset, vurderes dette til at udgøre en risikofaktor. Myndighederne overvejer i øjeblikket en supplerende finanslov med en finanspolitisk stramning.

De strukturelle initiativer i programmet adresserer især udfordringen om at skabe en velfungerende markedsøkonomi. Det vurderes at planen ikke tager tilstrækkelig højde for de udfordringer som den økonomiske krise skaber for landet, og at planen ikke tilstrækkeligt adresserer de udfordringer, der blev opstillet i den seneste fremskridtsrapport. Desuden savnes yderligere fokus på det dårligt fungerende arbejdsmarked hvor især høj arbejdsløshed blandt unge er et problem.

Tyrkiet

Programmets vigtigste målsætninger er at implementere en økonomisk politik, der minimerer de negative effekter på væksten af den globale krise, samt at føre finanspolitik der bidrager til makroøkonomisk stabilitet.

Som udgangspunkt vil Tyrkiet føre en finanspolitik, der bekæmper inflation og nedbringer deres betalingsbalanceunderskud. Men strategien indeholder muligheden for at stimulere den indenlandske efterspørgsel, hvis det vurderes nødvendigt i forhold til den finansielle krise.

De strukturelle reformer i programmet spænder bredt, men tager udgangspunkt i at der skal opnås en velfungerende markedsøkonomi. Der er også fokus på bl.a. uddannelse, forskning og sundhed.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i sagen.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for FEU.

Holdning*Dansk holdning*

Regeringen bakker op omkring kandidatlandenes bestræbelser på økonomisk og strukturel konvergens. Regeringen kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

Andre landes holdninger

Der forventes enighed om rådskonklusionerne.

Dagsordenspunkt 5a: Skat - Tobaksafgiftsdirektiverne

(Følger snarest)

**Dagsordenspunkt 5b: Skat - Meddelelse om god regningsførelse på skatte-
området**

(Følger snarest)

Dagsordenspunkt 6: Foreløbigt udkast til EU's budget for 2010

Resumé

Kommissionen forventes at præsentere det foreløbige forslag til EU's budget for 2010. Rådets 1. læsning finder sted den 10. juli 2009. Præsentationen har ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Det endelige budget for 2010, som forventes vedtaget i december 2009, vil fastlægge det danske EU-bidrag for 2010.

Baggrund og indhold

Kommissionen vil præsentere det foreløbige forslag til EU's budget for 2010, der forventes offentliggjort samme dag. Rådets 1. læsning af forslaget forventes at finde sted den 10. juli 2009.

2010-budgettet skal fastlægges ud fra den interinstitutionelle aftale (IIA'en) og de heri indeholdte udgiftslofter (finansielle perspektiver) for perioden 2007-2013.

ECOFIN vedtog den 10. marts 2009 Rådets prioriteter for 2010-budgettet.

Heraf fremgår det, at en væsentlig prioritet for Rådet vil være at sikre budgetdisciplin, som det også sker i medlemslandene. Således skal de finansielle perspektiver overholdes med tilstrækkelig margen i hver udgiftskategori til uforudsete udgifter, hvilket ses som udtryk for god finansforvaltning, ligesom der skal ske en retvisende og realistisk budgettering.

Vedr. både betalings- og forpligtelsesbevillingerne understreges, at disse skal afspejle reelle og veldefinerede behov med inddragelse af absorptionskapacitet samt tidligere budgetgennemførelse og ligge inden for rammerne af de finansielle perspektiver.

Vedr. betalingsbevillingerne (der er bestemmende for medlemslandenes faktiske EU-bidrag) understreger Rådet Kommissionens ansvar for budgetteringen og vigtigheden af at holde bevillingerne under stram kontrol, herunder via konstant overvågning og forbedring af budgetgennemførelsen.

I lyset af den aktuelle økonomiske krise understreger Rådet herudover vigtigheden af gennemførelsen af den europæiske genopretningsplan, som blev støttet af DER i december 2008. Dertil kom Rådet med specifikke anbefalinger for en række konkrete udgiftsområder på 2010-budgettet:

Konkurrenceevne og vækst: For at efterleve af konklusionerne fra DER i december 2008 blev der lagt særlig vægt på investeringer i infrastruktur- og energisektorerne samt i energisikkerhed.

Landbrug: Som i tidligere år lægges der vægt på, at Kommissionen foretager et realistisk skøn for udgifterne til EU's landbrugsordninger, herunder særligt at der sker en retvisende budgettering af betalingsbevillinger til landdistriktsstøtte.

Strukturfonde: Rådet understreger betydningen af, at Kommissionen i samarbejde med medlemslandene fortsat arbejder for at opstille realistiske og præcise beta-

lingsniveauer under strukturfondene. Endvidere understreger Rådet vigtigheden af, at Kommissionen sikrer, at bestemmelserne på området fremstår klare og utvetydige.

Interne politikker: Rådet understreger vigtigheden af, at der afsættes tilstrækkelige midler til EU's immigrationspolitik.

Eksterne politikker: Rådet understreger, at det er centralt at sikre en tilstrækkelig margin indenfor denne udgiftskategori, således at EU vil være i stand til at handle hurtigt og effektivt i tilfælde af uforudsete behov og kriser. Det forventes i den forbindelse påpeget, at bevillingerne til FUSP (den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) bør afspejle det aftalte i forbindelse med IIA'en.

Administration: Rådet understreger behovet for, at der løbende sker effektiviseringer, som det også sker i medlemslandene. I forlængelse heraf gentog Rådet vigtigheden af, at alle institutioner fremlægger dækkende analyser af institutionernes administrative ressourcer.

Agenturer: Rådet understreger i lighed med tidligere år behovet for retvisende budgettering af bevillingerne til agenturer for at undgå tidligere års tendens til overbudgettering.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning er endnu ikke kendt.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Høring

Sagen har været sendt i høring i Specialudvalget for EU's budget.

Lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens præsentation af det foreløbige budgetforslag til EU's budget for 2010 har ingen lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Det endelige budget, som forventes vedtaget i december 2009, vil fastlægge det danske EU-bidrag for 2010 og vil således have statsfinansielle konsekvenser.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg fik forelagt et notat forud for, at ECOFIN den 10. marts 2009 vedtog Rådets prioriteter for EU's 2010-budget.

Holdning

Dansk holdning

Fra dansk side kan Rådets generelle tilgang, som fastlagt i Rådets prioriteter for 2010-budgettet fra 10. marts 2009, støttes idet der fra dansk side lægges stor vægt

på budgetdisciplin, herunder overholdelse af udgiftslofterne i de finansielle perspektiver og sikring af en tilstrækkelig margen til uforudsete udgifter.

Danmark kan desuden støtte de specifikke konklusioner i Rådets prioriteter for 2010-budgettet vedrørende konkurrenceevne og vækst, landbrug, strukturfonde, interne politikker, eksterne politikker, administration og agenturer.

Den danske holdning vil blive nærmere fastlagt på baggrund af Kommissionens budgetforslag, og forud for Rådets 1. læsning af budgetforslaget den 10. juli 2009.

Andre landes holdninger

Andre lande ventes med forskellige betoningers også at støtte op om de allerede fastlagte prioriteter for 2009-budgettet.

**Dagsordenspunkt 8: Kommissionens ændringsforslag nr. 4 til EU's
budget for 2009**

SEC(2009) 496

(Følger snarest)

**Dagsordenspunkt 9: Kommissionens ændringsforslag nr. 5 til EU's
budget for 2009**

KOM(2009) 177

(Følger snarest)

Dagsordenspunkt 10: Forslag om ændring af forordning 332/2002 vedr. mellemfristet Betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne

Resume

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af forordning nr. 332/2002 vedr. oprettelse af en facilitet for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne. I forslaget lægger Kommissionen op til en udvidelse af den samlede låneramme under faciliteten fra de nuværende 25 mia. euro til i alt 50 mia. euro.

Sagen er ikke på dagsorden for ECOFIN den 5. maj 2009, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

KOM(2009) 169

Baggrund

Rådet vedtog den 18. februar 2002 en forordning om mellemfristet finansiel assistance til EU-medlemsstater⁵. Forordningen indebærer, at medlemsstater uden for euroområdet, som har eller er truet af betalingsbalanceproblemer, kan modtage finansiel assistance fra EU i form af mellemfristede lån. I forbindelse med tildeling af støtte til et medlemsland, bliver der samtidig fastlagt betingelser for udformningen af medlemsstatens økonomiske politik. Assistanzen og betingelserne skal sammen bidrage til at overkomme betalingsbalanceproblemerne og genoprette de finansielle markeders tillid til landets økonomiske politik.

I forbindelse med vedtagelsen af forordning nr. 332/2002, som erstattede den tidligere forordning nr. 1969/88, blev den samlede ramme for mellemfristet finansiel assistance under Traktatens artikel 119 reduceret fra 16 mia. euro til 12 mia. euro. Baggrunden for denne reduktion var, at indførelsen af den fælles valuta i en række lande reducerede antallet af lande, som kunne benytte sig af instrumentet.

Siden 2002 er antallet af EU-medlemsstater imidlertid steget. Dybden og vedholdenheden af den internationale økonomiske og finansielle krise har betydet, at et stigende antal EU-lande uden for euroen står over for betalingsbalanceproblemer. I december 2008 vedtog ECOFIN på den baggrund et forslag fremsat af Kommissionen om en ændring af den gældende forordning med henblik på at udvide den samlede låneramme fra 12 mia. euro til i alt 25 mia. euro.

Den aktuelle økonomiske og finansielle situation har indebåret, at Ungarn og Letland har fået finansiel støtte fra faciliteten på hhv. 6,5 mia. euro og 3,1 mia. euro. Der er fremsat forslag om støtte til Rumænien på ca. 5 mia. euro, og det kan ikke afvises, at flere EU-lande uden for euroen vil komme i betalingsbalanceproblemer. Der vurderes på den baggrund at være behov for yderligere udvidelse af lånerammen med henblik på hurtigt og effektivt at kunne yde assistance til EU-lande, der måtte stå over for særlige betalingsbalancevanskeligheder i lyset af krisen.

Indhold

Det Europæiske Råds konklusioner af den 19.-20. marts 2009 understreger betydningen af makrofinansiel stabilitet for den samlede europæiske økonomis robust-

⁵ Forordning (EC) No. 332/2002 af 18. februar 2002.

hed samt behov for solidaritet mellem medlemslande. EU's stats- og regeringschefer opfordrede således Kommissionen og Rådet til at iværksætte nødvendige tiltag med henblik på at kunne yde assistance til medlemslande med betalingsbalancevanskeligheder - gerne i tæt samarbejde med internationale finansielle institutioner i tilfælde, hvor det måtte være relevant. Der var i den forbindelse enighed om at støtte et ventet forslag fra Kommissionen om at fordoble lånerammen for den mellemfristede betalingsbalancefacilitet til 50 mia. euro.

Kommissionen fremsatte således den 8. april 2009 et nyt forslag om ændring af forordning 332/2002. Forslaget omfatter en udvidelse af den samlede låneramme for betalingsbalancefaciliteten fra 25 mia. euro til 50 mia. euro.

Kommissionens forslag omfatter endvidere en række specifikationer, der bl.a. tilsiger, at ansøgende medlemslande indledende skal drøfte deres finansieringsbehov med Kommissionen, samt indgå et "Memorandum of Understanding" med Kommissionen, der specificerer betingelserne for støtten, som fastlægges af Rådet. Herudover indebærer Kommissionens forslag, at Den Europæiske Revisionsret og Kommissionen – herunder Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig – skal have mulighed for at kontrollere medlemslandenes anvendelse og administration af den mellemfristede betalingsbalancestøtte.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 119.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget er sendt til høring i Europa-Parlamentet, som ikke har udtalt sig endnu.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget har ikke nogen konsekvenser for dansk ret.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil betyde en forøgelse af de potentielle danske garantiforpligtelser. Såfremt landene mod forventning ikke måtte være i stand til at servicere sine lån under faciliteten, vil udvidelsen af lånemandatet potentielt kunne få statsfinansielle konsekvenser på maksimalt omkring DKK 3,7 mia.

Sagen vurderes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. I det omfang, støtten forebygger yderligere kriser i de pågældende lande, er der også positive effekter for Danmark.

Høring

Forslaget har ikke været sendt i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen vedrørende forslag om ændring af forordning 332/2002 vedr. udvidelse af den samlede låneramme fra 12 mia. euro til 25. mia. euro blev forelagt Folketingets Europaud-

valg den 20. november 2008 forud for ECOFIN (budget) den 21. november 2008 med henblik på forhandlingsoplæg.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter forslaget om ændring af forordning 332/2002 vedr. den mellemfristede facilitet for betalingsbalancestøtte, som bl.a. omfatter en udvidelse af den samlede låneramme fra 25 mia. euro til i alt 50 mia. euro.

Andre landes holdninger

Der vurderes at være bred opbakning blandt medlemslandene til en udvidelse af den samlede låneramme til i alt 50 mia. euro.

Dagsordenspunkt 11: **Finansiel assistance til Rumænien**

Resumé

Den internationale finansielle krise har haft betydelige effekter på den økonomiske og finansielle situation i Rumænien, hvilket bl.a. har indebåret pres på betalingsbalancen. EU-landene ventes snart at vedtage at give finansiell støtte til Rumænien for at imødegå landets betalingsbalanceproblemer i form af mellemfristet lån på i størrelsesordenen 5 mia. euro.

Baggrund

Traktatens artikel 119 åbner mulighed for, at EU kan give mellemfristet økonomisk assistance til medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og som står over for eller har betalingsbalanceproblemer. I forbindelse med tildeling af støtte til et medlemsland, bliver der samtidig fastlagt betingelser for udformningen af medlemsstatens økonomiske politik. Assistanzen og betingelserne skal sammen bidrage til at overkomme betalingsbalanceproblemerne og genoprette de finansielle markeders tillid til landets økonomiske politik.

Indhold

Rumænien er kommet under stigende økonomisk pres i lyset af den internationale finansielle og økonomiske krise. I tredje kvartal 2008 faldt BNP-væksten efter fortsat høj vækst i starten af året. Eksporten er aftaget betydeligt, kreditvilkår for husholdninger og virksomheder er strammet og den indenlandske efterspørgsel og investeringerne er faldet. Tillidsindikatorer for husholdninger og virksomheder er svage, og de økonomiske udsigter er dystre, omend de er forbundet med betydelig usikkerhed.

Selv om den internationale udvikling har udløst den seneste tids økonomiske nedgang i Rumænien, skyldes de økonomiske problemer i høj grad allerede eksisterende balanceproblemer. Der har været tydelige tegn på overophedning i de seneste år efter en periode med meget høj vækst. Store underskud på betalingsbalancen og relativt svage offentlige finanser har gjort den rumænske økonomi mere sårbar over for den internationale krise. Implementeringen af strukturelle reformer har endvidere været træg, hvilket har gjort økonomien mindre fleksibel i lyset af den økonomiske nedgang. I den aktuelle situation med forværrede økonomiske udsigter er der begrænset manøvrerum på de offentlige finanser til at afdæmpe effekterne af den økonomiske krise og til at finansiere det voksende betalingsbalanceunderskud.

De rumænske myndigheder har udarbejdet et omfattende økonomisk program, der dækker finansieringsbehovet på kort sigt samt specificerer en holdbar genopretning af økonomien på lang sigt. Programmet ventes bl.a. at fremgå af Rumæniens opdaterede konvergensprogram, som endnu ikke er offentliggjort. Et af hovedelementerne i programmet er en strategi for finanspolitisk konsolidering, der begrænser underskuddet på de offentlige finanser til 5,1 pct. af BNP i 2009 med henblik på at sikre et underskud på under 3 pct. af BNP i 2011. For at understøtte budgetstrategien implementeres tiltag for at styrke troværdigheden og gennemsigtigheden af den offentlige budgetplanlægning. Programmet omfatter endvidere tiltag inden for den finansielle sektor bl.a. i forhold til at sikre tilstrækkelig rekapitalisering af banker samt et styrket finansielt tilsyn.

På den baggrund har Rumænien henvendt sig til IMF og EU-kommissionen med henblik på finansiel støtte. IMF vurderer, at Rumæniens finansieringsbehov i 2009 og 2010 ligger i niveauet 20 mia. euro. IMF ventes at stille et program til rådighed for Rumænien, der vil omfatte lånemuligheder på ca. 13 mia. euro. IMF's støtte vil imidlertid ikke kunne dække Rumæniens fulde behov, og i det lys anbefaler Kommissionen, at der gives mellemfristet betalingsbalancestøtte til Ungarn fra den under artikel 119 oprettede facilitet. Det ventes, at Kommissionen vil stille forslag om lån i størrelsesorden 5 mia. euro, og der ventes i den forbindelse udarbejdet et "Memorandum of Understanding" med de rumænske myndigheder, der specificerer de betingelser om økonomisk politik, som indgår i Rumæniens program for økonomisk genopbygning. Det resterende finansieringsbehov ventes dækket af bl.a. Verdensbanken.

Hjemmelsgrundlag

Sagen har hjemmel i Traktatens artikel 119.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen vurderes ikke at have nævneværdige statsfinansielle konsekvenser, idet der er tale om lån, der finansieres over EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Støtten til Rumænien vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Rumænien og ventes at have (begrænsede) afledte positive konsekvenser for Danmark.

Høring

Sagen har ikke været i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter en beslutning om at stille finansiel assistance til rådighed for Rumænien, idet det samtidig bør sikres, at assistancen ledsages af passende betingelser vedr. økonomisk politik med henblik på en varig og holdbar genopretning af betalingsbalancen som grundlag for at forbedre den økonomiske situation i Rumænien.

Andre landes holdninger

Der ventes enighed om en beslutning om at stille finansiel assistance til rådighed for Rumænien.